

tud firja saai, mis ta lugemata oma põue pistis, aga naise ja tütrele sest sõnalest ei nimetanud, enne fui palve majas tund saai peetud. Tema teadis selgest, et firja nimetamine naiseterahvale enam mahti ei annaks, Jumala sõna fuulda, waid nende mõted seisakuid tema põues lugemata firja juures." Aga temal enesel ei olnud täna palju paremat lugu, sest palve tund viibis tema arvates palju pikem fui muidu, ja Evangeliumi kuulutus ei soendanud endisel viisil temal südant; — wõib ebat olla et lugemata firjat põues rahurikkus jaanud. Wõlja tulles ütles ta veel enne fui wanfriile joudis: „Muus on Hansu läest üks firjat tulnud.” „Hansu läest üks firjat!” hõieskas Els röömsalt, et heal laugemale soostis fui ta oleks hulga rahva väraast soovinud, nüüd idusid ligemal silmapilgul hõbenemisse punetus temal palgele ja pigistas pifarad silma, et ta rahwa näbes oma südame tundmist oli awaldonud. Aga kellel wõis nüüd pikemat mabiti olla, wanfriile iotuda ja koju sõita enne firja siu olib kuulnud? Naine ja tütar ühendasid valumisi: „Voe meile firja!” ja Mihkel ei suutnud nende valumiete waata seista, sest et tema enese südames nii jama wali tagufutuja elas. Tema ajas bobuse paar sada sommu muu rahvast laugemale ühe üksikusse paika ja luges seal Hansu firja otsast otsani laiks forda läbi, fui tabaskid iga sõna sealt seest allaneelata; siiski pidi Els omas südames tunnistama, mis ta fül wanematele ei ütelnud: Se firi on jää fulm, fui lume aanges — sünnitatud, sest mind ei ole seal sees ühe sõnaga nimetatud, ega muile isearanis terwised saadetud. Siiski palus ta ita läest Hansu firja ja luges koju poolt sõites veel paar forda, ilma et enesele paremat troosti seal seest oleks leidnud, sest Hansu: „palju tubat terwised föigile, kes mind ei ole unustanud”, ei joudnud tema südame igatsust pooleltki kuututada, ebat kas se üleliiga oleks olnud ütelda: „isearani Elsie?” — Oleks tal vaezel tütarlapsel laugemalt mõttessõe ärlanud, mis rasket wolu Hansu süda firjutamisel fannub ja tuda ta oma südamega sellsepärest rasket wõidelnud, enne fui nii laugel saai,

et Else, oma armast Else nimetamata jättis: tema oleks viiest römu pärast numud. Hans ei tahnnud pifemati tähte Elsele anda, mis lollis ta tema meelest oli, sest tema armas pājuks tütarlapsle lootust teha, kus tal enesel lootust ei olnud. Ebat fül Else mälestus ja tema südamest ei wõinud fustuta, arwas ta ommetegi paremaks fui se ohi Elsele readmata jääks, kes muidu tema peale lootes, fosilaasi läbäks põlgama funni ja viimaks wanaks piigaks wanemate koju iduma jääks. Kuda Jumala mõited inimeste arvamistest enamist ifa teisite läimad, seda ei tulnud sel korral ei Hansul ega Elsel meeles. — Lootes et Hans põhaks ei pane fui siin Põllupapi läest palutud firja laugemale kuulutame, tahame tema firja sõna sõnalt lugeda auda, kust seeest mõni firjutaja, kes tähel oskab panna, ebat mõnda wõiks õpida. Hans firjutas nõnda:

„Minu lallid ja südamest armastud söbrad!

Hea tük aega on meil lahkumise tunnist juba mõõda joudnud ja teie ei ole veel pifemati readust minu läest jaanud, sellsepärasel palun teid, lauaks viibinud sõnumite pärast minu üle mitte pabandoda. Tahimine oli fül ommugi walmis, aga süda nõder ei joudnud tahtega ühel sammul läia. Ma olin kindlasti eiterwõtnud, mitte waremine teile firjutada, fui wõlsemine nõdra südamega saaks lõpetatud, muidu oleks minu kurbitus kaa teid jaanud furmastoma ja seda mina ei tahnnud. Ma olen seie pääwani, tānu Jumalale! priss ja terve olnud, ega juhitunud muusle midagi, mis üle ma digusega wõissin kaebada; ommetegi on mul mõned rasket pääwad olnud, mis ei wäljas poolt, waid seest poolt mind rõhusi wad ja kellest lõigist pifemalt ei mossa firjutada. Esimesed pääwad pärast lahkumist läksid pool tuimuses mõõda, et oise fui pool unenäus elasin. Seal saime mõne pääwa pärast paar wereta Wastselinna mõisast edasi minnes mäe otsa, kus paremat läti teed üls sammas seisis, mis weratasambast teisite näitas. Silmi tundmata samba peale töötas, ütles wana soldat, kes minu ligidal läis: „Siin alustab pāris Venemaa piire.” Need sənab leikasivad fui